

Høring Familie- og kulturkomiteen ang. Hestmanden.

I 1995 vedtok Stortinget at DS Hestmanden skulle bli et nasjonalt minnesmerke for krigsseilerne (Norsk krigsseilmuseum). Tilfeldigheter gjorde at skipet havnet i Kristiansand. I 2015 bevilget Kulturdepartementet midler til å tilrettelegge skipet for publikum og til å etablere formidlingen om bord. I januar 2016 gikk fire departementer (Kultur, Klima og miljø, Forsvar, Næring og fiskeri) sammen om midler slik at skipet igjen kunne seile for egen maskin. Disse arbeidene fullføres i 2016. DS Hestmanden/Norsk krigsseilmuseum er fra 1. januar 2016 del av Vest-Agder-museet.

Hva nå?? Vest-Agder-museet har sammen med Stiftelsen Hestmanden og Hestmandens venner utredet kostnader til drift av skipet. Hestmanden er et 60 meter langt lasteskip på 1000 tonn og er landets hittil største fartøyvernsprosjekt. Dette er et krevende skip å hold vedlike – og å bemanne. Det er strengere krav til sertifikater og mannskap på Hestmanden enn på de fleste andre av våre vernede skip. Kostnadene til formidling, drift og vedlikehold er beregnet til kr 10 millioner pr. år eks. mva. I tillegg kommer kostnadene til selve seilingene (kr 2000 pr time/50 000 pr døgn). Disse midlene er en forutsetning for at skipet skal kunne holdes ved like, beholde sertifikatene sine og for at formidling om bord skal være oppdatert og tilgjengelig for publikum.

De norske krigsseilerne har nå ventet i 22 år på at museet og minnesmerket skal bli ferdig – nå må vi gi dem sikkerhet for at dette skipet/museet også skal være tilgjengelig etter åpningen den 25. juni 2016.

Kristiansand kommune og Vest-Agder-fylkeskommune har bidratt gjennom flere år med driftsmidler til å holde skipet flytende (kr 2 millioner årlig), men i tråd med Stortingets vedtak fra 1995 forventes det at Norge som nasjon nå bidrar til sikkerhet for en varig og stabil drift.

Driftstilskudd til Hestmanden har vært omsøkt i Vest-Agder-museets regi siden februar 2014. Med henvisning til at det fremdeles er behov for videre dialog mellom regionale tilskuddsgivere og Kulturdepartementet mottar Vest-Agder-museet for 2017 kr 2 millioner fra Kulturdepartementet til "prøvedrift" i 2017. Museet er selvfølgelig glad for dette, men viser samtidig til at behovet er kr 8 millioner fra statlig hold. Med det skisserte tilskuddet vil museet kunne avholde åpningen av skipet, samt besøke Arendalsuka som planlagt. Midlene vil imidlertid ikke dekke noe vedlikehold – slik at forfallet igjen vil starte. I og med at tilskuddet kun gjelder 2017 gir det heller ingen forutsigbarhet i forhold til å etablere en varig formidling og å komme i gang med å planlegge den videre driften av skipet.

Forslag til merknad:

Krigsseilernes innsats må sikres et varig fokus i norsk historieformidling. Dette må skje gjennom at DS Hestmanden/Norsk krigsseilmuseum sikres en stabil drift. Avklaringen knyttet til fordeling av kostnader mellom regionalt og nasjonalt nivå må gjøres første halvår 2017, slik at faste tilskudd til drift av Hestmanden kan innarbeides i revidert statsbudsjett samme år.